

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษามลของการใช้ภาพชุดแสดงพฤติกรรมตัวแบบประกอบคำบรรยาย ที่มีต่อความเข้าใจในการเรียนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยมีกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเตรียมและการวางแผน วิธีดำเนินการทดลอง การเก็บรวบรวมข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ก. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนจิระศาสตร์วิทยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2539 จำนวน 280 คน

ข. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายจากประชากรทั้งหมด 280 คน โดยวิธีการจับสลาก เพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 โดยให้มีเพศชาย 30 คน และเพศหญิง 30 คน แล้วนำมาแบ่งกลุ่มตามเพศจำนวน 6 กลุ่มๆ ละ 5 คน เพื่อเข้ากลุ่มทดลองจำนวน 3 กลุ่ม ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงการจัดกลุ่มตัวอย่างเข้ากลุ่มทดลอง

เครื่องมือ	เพศชาย	เพศหญิง	รวม
กลุ่มควบคุม ภาพชุดประกอบคำบรรยาย ไม่มีภาพแสดงพฤติกรรมตัวแบบ	10	10	20
กลุ่มทดลอง 1 ภาพชุดแสดงพฤติกรรมตัวแบบ ประกอบคำบรรยายแต่ไม่มีการแสดงพฤติกรรม ตามตัวแบบ	10	10	20
กลุ่มทดลอง 2 ภาพชุดแสดงพฤติกรรมตัวแบบ ประกอบคำบรรยายมีการแสดงพฤติกรรมตาม ตัวแบบและเสริมแรง	10	10	20
รวม	30	30	60

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การกำหนดรูปแบบของเครื่องมือ แบ่งออกเป็น 3 รูปแบบดังนี้
  - 1.1 ภาพชุดประกอบคำบรรยาย มีเฉพาะคำบรรยายและภาพประกอบไม่มีภาพแสดงพฤติกรรมตัวแบบ (ผู้แสดง) ประกอบ ใช้กับกลุ่มควบคุม
  - 1.2 ภาพชุดแสดงพฤติกรรมตัวแบบประกอบโดยมีคำบรรยาย 1 ตอน มีภาพประกอบ 5 ภาพ เรียงลำดับต่อเนื่องกันภาพที่สร้างขึ้นเป็นภาพลายเส้นการ์ตูน เมื่อเรียนจบแต่ละตอนไม่มีกิจกรรมการตั้งคำถามให้นักเรียนเลือกพฤติกรรมตามตัวแบบ ใช้กับกลุ่มทดลอง 1
  - 1.3 ภาพชุดแสดงพฤติกรรมตัวแบบประกอบคำบรรยาย โดยมีคำบรรยาย 1 ตอน มี 5 ภาพ เรียงลำดับต่อเนื่องกัน ภาพที่สร้างขึ้นเป็นภาพลายเส้นการ์ตูน เมื่อเรียนจบแต่ละตอนจะมี

กิจกรรมการตั้งคำถามจากพฤติกรรมที่ปรากฏในคำถาม แล้วให้นักเรียนเลือกภาพที่แสดงพฤติกรรมหรือเป็นตัวอย่างที่ถูกต้อง ถ้าทำถูกจะมีคำชมเชย และบันทึกคะแนนไปใช้กับกลุ่มทดลอง 2

2. เนื้อหาที่ใช้ในการสร้างเครื่องมือ

เนื้อหาได้จากหลักสูตรระดับประถมศึกษา ปี พ.ศ.2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หน่วยที่ 1 จริยศึกษา จำนวน 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ความซื่อสัตย์สุจริต

ตอนที่ 2 ความมีระเบียบวินัย

ตอนที่ 3 ความเมตตากรุณา

ตอนที่ 4 ความกตัญญูกตเวที

ตอนที่ 5 การตรงต่อเวลา

3. แบบทดสอบวัดความเข้าใจ เป็นแบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก มีคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว โดยสร้างจากเนื้อเรื่องที่ใช้ในการวิจัย จำนวนข้อสอบที่ต้องการคือ 20 ข้อ

4. เครื่องมือที่ใช้ในการนำเสนอภาพชุดแสดงพฤติกรรมตัวอย่างประกอบคำบรรยาย เป็นเครื่องคอมพิวเตอร์บุคคล ระบบมัลติมีเดีย

วิธีสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

1. ศึกษารูปแบบของกระบวนการเรียนรู้โดยการสังเกต หรือการเรียนรู้ตามตัวอย่าง ตามทฤษฎีของบันดูรา (Bandura, 1977) ที่แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอนคือ

1. กระบวนการความใส่ใจ (attention)
2. กระบวนการจดจำ (retention)
3. การแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวอย่าง (reproduction)
4. แรงจูงใจ (motivation)

จากหลักการของบันดูราทั้ง 4 ประการดังกล่าว สิ่งสำคัญที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้โดยการสังเกตหรือเรียนรู้ตามตัวอย่างดังกล่าวได้จะต้องมีตัวอย่างทางพฤติกรรม (behavior modeling) เพื่อให้เกิดความใส่ใจ จดจำ การแสดงพฤติกรรมตามตัวอย่าง และแรงจูงใจ โดยผ่านสื่อต่างๆ คือ ทักษะย่อยของพฤติกรรม การมีตัวอย่างการใช้คำพูด (verbal modeling) การใช้สัญลักษณ์

(symbolic modeling) โดยผ่านสื่อประเภทต่างๆ เช่น ภาพ วิดีทัศน์ สไลด์ ฯลฯ และให้ได้สัมผัส (kinesthetic modeling) ด้วยการจับต้อง หรือได้ทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง เมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้ โดยผ่านตัวแบบดังกล่าวข้างต้นแล้ว จะจดจำรูปแบบการกระทำต่างๆ แล้วมาสร้างเป็นกิจกรรมใหม่ ถ้ากิจกรรมนั้นได้ผลทางบวก ก็จะจดจำ แล้วนำมาเป็นรูปแบบในหลักการกระทำของตน และผู้เรียนจะมีความคิดสร้างสรรค์ที่ดีเพิ่มขึ้น และนอกจากนี้ยังมีปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำตามตัวแบบ ให้เหมาะสมด้วยคือ อายุ เพศ และเชื้อชาติ

จากการศึกษาหลักการของ บันดูรา ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้วางลำดับขั้นตอนของการสร้างเครื่องมือตามหลักของ บันดูรา ในเรื่องการเรียนรู้โดยการสังเกต หรือการเรียนรู้ตามตัวแบบ มี 4 ประการดังนี้

- 1.1 การเลือกพฤติกรรม เพื่อใช้เป็นตัวแบบ
- 1.2 การแสดงออกทางพฤติกรรมของตัวแบบโดยการใช้สื่อต่างๆ เพื่อให้เกิดการใส่ใจและจดจำ
- 1.3 การแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบ ในลักษณะที่เป็นกิจกรรมใหม่ โดยสามารถเลือกพฤติกรรมที่ให้ผลทางบวกคือมีแรงจูงใจทำให้จดจำและนำมาเป็นหลักการของตนได้
- 1.4 ปัจจัยของการเลือกพฤติกรรมขึ้นอยู่กับ อายุ เพศ และเชื้อชาติ

2. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย ตามแนวของบันดูรา

2.1 พฤติกรรมที่ใช้เป็นตัวแบบ ผู้วิจัยได้เลือกจากเนื้อหาตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ปีพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) ในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่องจริยศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ความซื่อสัตย์สุจริต

ตอนที่ 2 ความมีระเบียบวินัย

ตอนที่ 3 ความเมตตากรุณา

ตอนที่ 4 ความกตัญญูตเวทีย

ตอนที่ 5 การตรงต่อเวลา

2.2 การแสดงออกทางพฤติกรรมของตัวแบบโดยการใช้สื่อและสัญลักษณ์ หรือคำพูด เพื่อให้เกิดการใส่ใจและจดจำ ผู้วิจัยได้นำพฤติกรรมทั้ง 5 ตอน ดังกล่าวข้างต้นมาทำเป็นภาพชุด

ตามพฤติกรรมตัวแบบประกอบคำบรรยาย โดยให้แต่ละตอนมีภาพ 5 ภาพ และทุกภาพมีคำบรรยายประกอบ

2.3 การแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบ การเลือกกิจกรรมที่ให้ผลทางบวก มีแรงจูงใจทำให้เกิดการจดจำ ผู้วิจัยได้กำหนดให้มีตัวแบบที่แสดงออกทางพฤติกรรม มีกิจกรรมให้ตัวแบบได้เลือก ถ้าเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมได้จะมีรางวัลเป็นคำชมเชยเพื่อให้ตัวแบบเกิดการใส่ใจและจดจำ เพื่อนำกิจกรรมที่ถูกต้องนั้นไปเป็นแบบอย่างของตนและได้ออกแบบให้เครื่องมือในการวิจัยสามารถให้ผลเป็นคะแนนเพื่อเป็นรางวัลและเพื่อให้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตามหลักการของบันดูรา ที่ได้เคยทดลองแล้วพบว่า การแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบ จะใช้ได้ผลดีในช่วงอายุ 6 - 11 (Piaget, 1976 อ้างถึงใน สุรางค์ โค้วตระกูล, 2537) ผู้วิจัยจึงได้เลือกกลุ่มตัวอย่างระดับประถมศึกษาปีที่ 4 โดยได้แบ่งกลุ่มทดลองออกเป็น 3 กลุ่ม เพื่อให้คุณภาพชุดแสดงพฤติกรรมตัวแบบประกอบคำบรรยาย 3 รูปแบบดังนี้

รูปแบบที่ 1 ภาพชุดประกอบคำบรรยาย มีเฉพาะคำบรรยายและภาพประกอบไม่มีภาพแสดงพฤติกรรมตัวแบบ (ผู้แสดง)ประกอบ ใช้กับกลุ่มควบคุม

รูปแบบที่ 2 ภาพชุดแสดงพฤติกรรมตัวแบบประกอบไม่มีการแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบ ใช้กับกลุ่มทดลอง 1

รูปแบบที่ 3 ภาพชุดแสดงพฤติกรรมตัวแบบประกอบคำบรรยายมีการแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบและเสริมแรง ใช้กับกลุ่มทดลอง 2

3. สร้างภาพประกอบเนื้อหาในแต่ละตอน โดยทำเป็นภาพเรื่อง (storyboard) เรียงลำดับตอนละ 5 ภาพ มีคำบรรยายประกอบ จนครบ 5 ตอน สร้างพฤติกรรมของตัวแบบประกอบภาพชุดประกอบคำบรรยายและกำหนดกิจกรรมที่เป็นคำถามแบบเลือกตอบ การสร้างภาพชุดแสดงพฤติกรรมตัวแบบประกอบคำบรรยาย ใช้หลักและวิธีการตามแบบทฤษฎีของบันดูรา โดยมีขั้นตอนตามแผนภาพที่แสดงดังต่อไปนี้

เนื้อหาในบทเรียนกลุ่มเสริมลักษณะนิสัย

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 จริยศึกษา

วัตถุประสงค์

นักเรียนจะสามารถ

1. นำจริยธรรม คุณธรรม และค่านิยมไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันอย่างสม่ำเสมอ

2. แนะนำผู้อื่นให้แก้ไขพฤติกรรมและการปฏิบัติเกี่ยวกับจริยธรรม คุณธรรม และค่านิยมที่ไม่ถูกต้อง
3. แนะนำชักชวนผู้อื่นให้ปฏิบัติตามจริยธรรม คุณธรรม และค่านิยม และชื่นชมยินดีต่อผู้มีจริยธรรม คุณธรรม และค่านิยม

เนื้อหาในบทเรียน

ตอนที่ 1 ความซื่อสัตย์สุจริต

ความซื่อสัตย์สุจริตคือการกระทำที่ยึดหลักแห่งความยุติธรรม ไม่เอาเปรียบผู้อื่น มีความจริงใจในการปฏิบัติตน ทั้งกาย วาจา และใจ ทั้งต่อหน้าและลับหลัง ซึ่งคนที่มีความซื่อสัตย์สุจริต จะทำให้เกิดความมั่นใจในตนเอง เป็นที่รักใคร่ ไว้วางใจของผู้อื่น

ตอนที่ 2 ความมีระเบียบวินัย

ความมีระเบียบวินัยต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบแบบแผนที่สังคมกำหนด เช่น แต่งตัวตามระเบียบของโรงเรียน มาโรงเรียนให้ทันเวลาที่กำหนด และเคร่งครัดต่อระเบียบต่อหน้าและลับหลัง เช่น เข้าแถวตอนเช้าถ้าไม่มีครูควบคุมก็เข้าแถวเป็นระเบียบ

ตอนที่ 3 ความเมตตากรุณา

ความเมตตาหมายถึงความต้องการที่จะให้ผู้อื่นเป็นสุข ความกรุณาหมายถึงความต้องการให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ คนที่มีความเมตตากรุณา เป็นคนที่มีความต้องการให้ผู้อื่นได้รับความสุขไม่ได้รับความเดือดร้อน การแสดงความเมตตากรุณาแสดงได้ทั้งกาย วาจา และใจ เมื่อเรามีความเมตตากรุณาต่อกันแล้ว สังคมก็มีแต่ความสงบสุขและทำให้ผู้ให้และผู้รับมีความสุขใจอีกด้วย

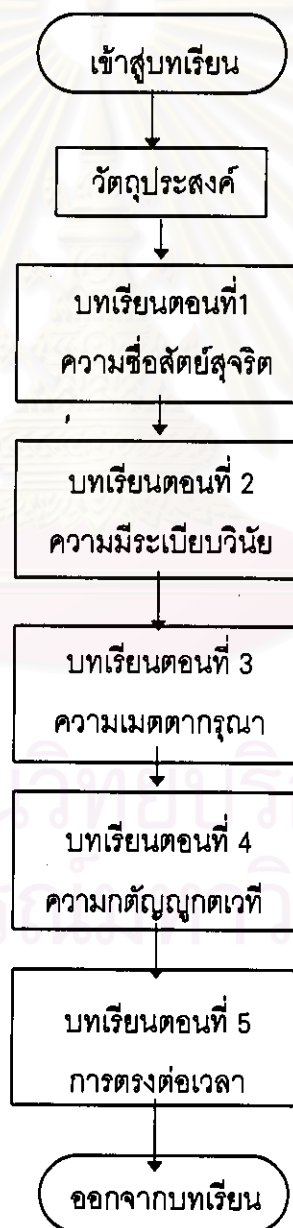
ตอนที่ 4 กตัญญูกตเวทิต

ความกตัญญูคือความรู้สำนึกในคุณงามความดีหรือการกระทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ ความกตเวทิตคือการกระทำเพื่อตอบแทนบุญคุณของผู้อื่นที่มีต่อเรา อาจกระทำได้ด้วยการใช้สิ่งของ การกระทำ หรือการให้คำพูด ความกตัญญูกตเวทิต เราควรกระทำต่อบิดามารดา ครูอาจารย์ รวมไปถึงสถาบันต่างๆ เช่น บ้าน ครอบครัว โรงเรียน

ตอนที่ 5 การตรงต่อเวลา

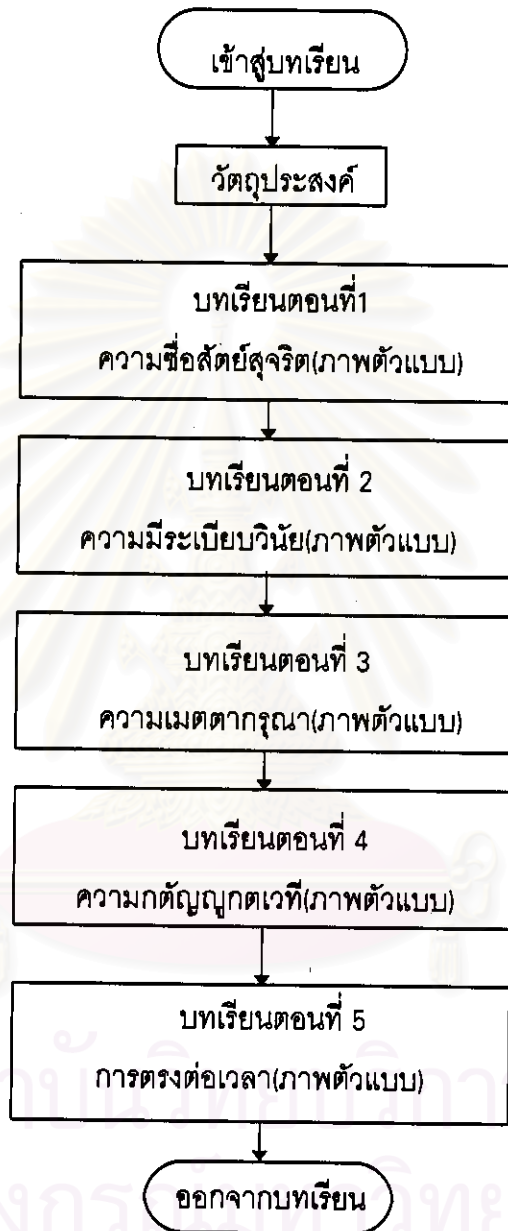
การตรงต่อเวลาคือการทำงานหรือกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งให้ตรงกับเวลาหรือให้เสร็จตามเวลา เช่นตื่นนอนตรงเวลา มาโรงเรียนทันเวลาโรงเรียนเช้า ทำการบ้านส่งครูทันเวลาที่กำหนด การเป็นผู้ที่ตรงต่อเวลาย่อมทำงานได้สำเร็จตามเป้าหมาย

แผนภาพที่ 5 แสดงขั้นตอนการสร้างบทเรียน รูปแบบที่ 1
ภาพชุดประกอบคำบรรยาย ไม่มีภาพแสดงพฤติกรรมตัวแบบ

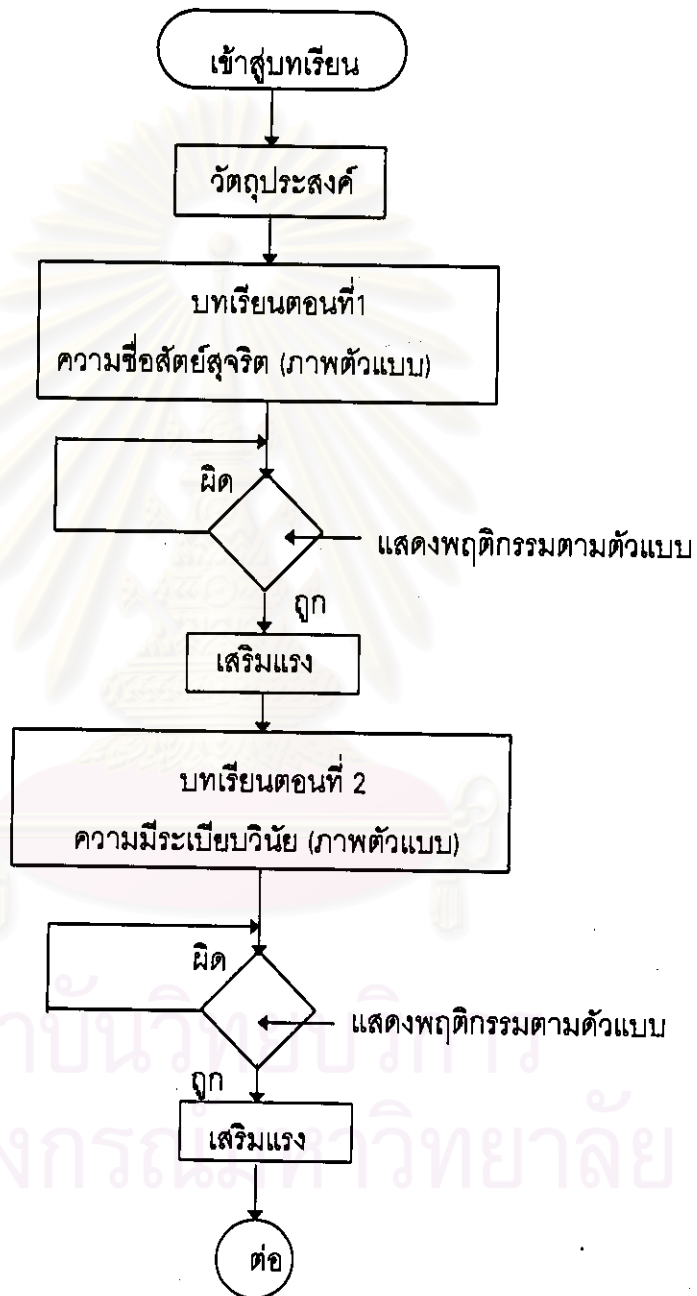

แผนภาพที่ 6 แสดงขั้นตอนการสร้างบทเรียน รูปแบบที่ 2
 ภาพชุดแสดงพฤติกรรมตัวแบบประกอบคำบรรยายไม่มีการแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบ

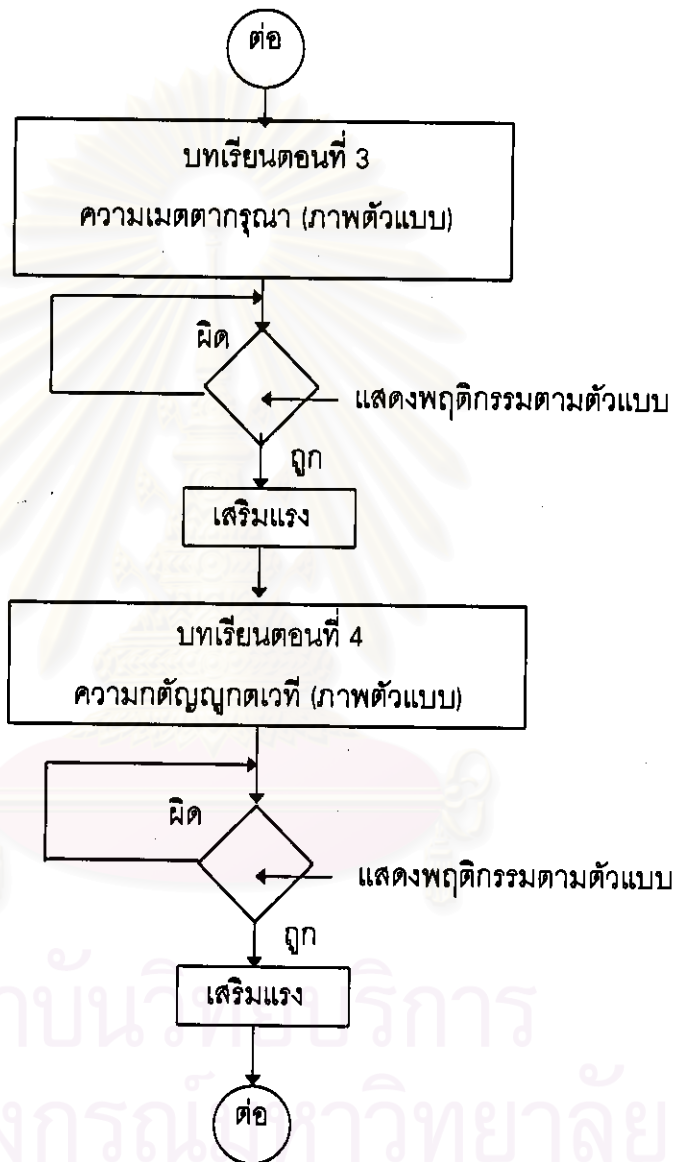

แผนภาพที่ 7 แสดงขั้นตอนการสร้างบทเรียน รูปแบบที่ 3
 ภาพชุดแสดงพฤติกรรมตัวแบบประกอบคำบรรยายมีการแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบ
 และการเสริมแรง

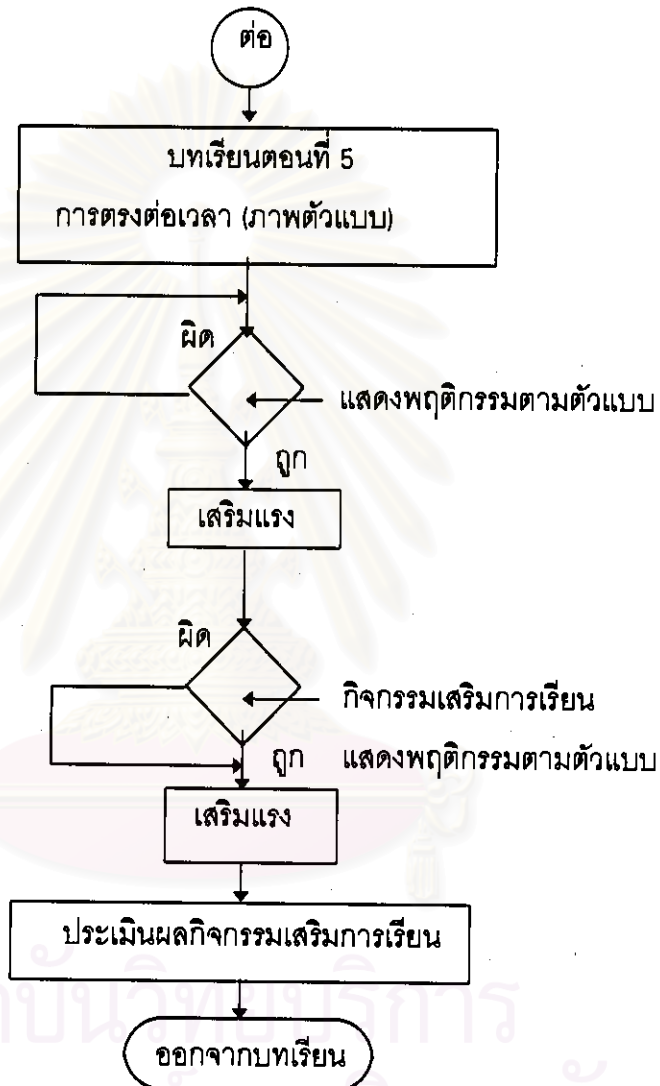

แผนภาพที่ 7 (ต่อ) แสดงขั้นตอนการสร้างบทเรียน รูปแบบที่ 3
ภาพชุดแสดงพฤติกรรมตัวแบบประกอบคำบรรยายมีการแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบ
และการเสริมแรง

สถาบันวิจัยและบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพที่ 7 (ต่อ) แสดงขั้นตอนการสร้างบทเรียน รูปแบบที่ 3
ภาพชุดแสดงพฤติกรรมตัวแบบประกอบคำบรรยายมีการแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบ
และการเสริมแรง

4 นำแผนผังภาพตัวแบบมาวาดเป็นภาพลายเส้นการ์ตูน นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข จากนั้นนำไปใช้ทดลองกับกลุ่มตัวแทนกลุ่มตัวอย่างเพื่อตรวจสอบความ
เข้าใจ ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ จากนั้นนำมาแก้ไขปรับปรุงแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง
เมื่อปรับปรุงแล้วนำภาพวาดเส้นการ์ตูนไปถ่ายสำเนาลงเครื่องคอมพิวเตอร์

แผนภาพที่ 8 แผนผังการสร้างภาพในบทเรียนรูปแบบที่ 1
ภาพชุดประกอบคำบรรยายไม่มีการแสดงพฤติกรรมตัวแบบ

1

2

3

(F/I) เพลงตื่นเต้น

4

นักเรียน : สวัสดีครับคุณครู ผมมีเรื่องสงสัยมาถามคุณครูครับ
ครู : มีอะไรเธอปิติ ว่ามาสิ

นักเรียน : วันนี้ที่ คุณครูสอนเรื่องจริยธรรม ทั้ง 5 ประการ ผมยังไม่เข้าใจคุณครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้ผมฟังหน่อยได้ไหมครับ

ครู : อ้อ ได้ซิมาครูจะพาไปดูคำอธิบายจากคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกัน ไหนปิติลองกดปุ่มเดินหน้าดูซิ

5

แผนภาพที่ 8 (ต่อ) แผนผังการสร้างภาพในบทเรียนรูปแบบที่ 1
ภาพชุดประกอบคำบรรยายไม่มีการแสดงพฤติกรรมตัวแบบ

6

ความซื่อสัตย์สุจริตคือการกระทำที่ยึดหลักแห่งความยุติธรรม ไม่เอาเปรียบผู้อื่น มีความจริงใจในการปฏิบัติตน ทั้งกาย วาจา และใจ ทั้งต่อหน้าและลับหลัง ซึ่งคนที่มีความซื่อสัตย์สุจริตจะทำให้เกิดความมั่นใจในตนเอง เป็นที่รักใคร่ ไว้วางใจของผู้อื่น

ความมีระเบียบวินัยต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบแบบแผนที่สังคมกำหนด เช่น แต่งตัวตามระเบียบของโรงเรียน มาโรงเรียนให้ทันเวลาที่กำหนด และเคร่งครัดต่อระเบียบต่อหน้าและลับหลัง เช่น เข้าแถวตอนเช้าถ้าไม่มีครูควบคุมก็เข้าแถวเป็นระเบียบ

7

ความเมตตาหมายถึงความต้องการที่จะให้ผู้อื่นเป็นสุข ความกรุณาหมายถึงความต้องการให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ คนที่มีความเมตตากรุณา เป็นคนที่มีความต้องการให้ผู้อื่นได้รับความสุขไม่ได้รับความเดือดร้อน การแสดงความเมตตากรุณาแสดงได้ทั้งกาย วาจา และใจ เมื่อเรามีความเมตตากรุณาต่อกันแล้ว สังคมก็มีแต่ความสงบสุข และทำให้ผู้ให้และผู้รับมีความสุขใจอีกด้วย

8

9

ความกตัญญูคือความรู้สำนึกในคุณงามความดีหรือการกระทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ ความกตเวทิตีคือการทำเพื่อตอบแทนบุญคุณของผู้อื่นที่มีต่อเรา อาจกระทำได้ด้วยการใช้สิ่งของ การกระทำหรือการใช้คำพูด ความกตัญญูกตเวทิตี เราควรกระทำต่อบิดามารดา ครูบาอาจารย์ รวมไปถึงสถาบันต่างๆ เช่น บ้าน ครอบครัว โรงเรียน

แผนภาพที่ 8 (ต่อ) แผนผังการสร้างภาพในบทเรียนรูปแบบที่ 1
ภาพชุดประกอบคำบรรยายไม่มีการแสดงพฤติกรรมตัวแบบ

10

การตรงต่อเวลาคือการทำงานหรือกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งให้ตรงกับเวลาหรือให้เสร็จตามเวลา เช่น ตื่นนอนตรงเวลา มาโรงเรียนทันเวลาโรงเรียนเช้า ทำการบ้านส่งครูทันเวลาที่กำหนด การเป็นผู้ที่ตรงต่อเวลาย่อมทำงานได้สำเร็จตามเป้าหมาย

(F/U) เพลงแล้ว (F/O)

11

แผนภาพที่ 9 แผนผังการสร้างภาพในบทเรียนรูปแบบที่ 2

ภาพชุดแสดงพฤติกรรมตัวแบบประกอบคำบรรยายไม่มีการแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบ

1

2

3

(F/I) เพลงตื่นเต้น

แผนภาพที่ 9 (ต่อ) แผนผังการสร้างภาพในบทเรียนรูปแบบที่ 2
 ภาพชุดแสดงพฤติกรรมตัวแบบประกอบคำบรรยายไม่มีการแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบ

นักเรียน : สวัสดีครับคุณครู ผมมีเรื่องสงสัยมา
 ถามคุณครูครับ
 ครู : มีอะไรหรือปิติ ว่ามาซิ

นักเรียน : วันนี้ที่คุณครูสอนเรื่องจริยธรรม ทั้ง 5 ประการ ผมยังไม่เข้าใจคุณครูช่วย

อธิบายเพิ่มเติมให้ผมฟังหน่อยได้ไหมครับ

ครู : อ้อ ได้ซิมาครูจะพาไปดูคำอธิบายจาก
 คอมพิวเตอร์ช่วยสอนกัน ไหนปิติลอง
 กดปุ่มเดินหน้าดูซิ

ความซื่อสัตย์สุจริตคือการกระทำที่ยึดหลักแห่งความยุติธรรม ไม่
 เอาเปรียบผู้อื่น มีความจริงใจในการปฏิบัติตน ทั้งกาย วาจา และ
 ใจ ทั้งต่อหน้าและลับหลัง ซึ่งคนที่มีความซื่อสัตย์สุจริตจะทำให้เกิด
 ความมั่นใจในตนเอง เป็นที่รักใคร่ ไว้วางใจของผู้อื่น

ความมีระเบียบวินัยต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบแบบแผนที่สังคม
 กำหนด เช่น แต่งตัวตามระเบียบของโรงเรียน มาโรงเรียนให้ทัน
 เวลาที่กำหนด และเคร่งครัดต่อระเบียบต่อหน้าและลับหลัง เช่น เข้า
 แแถวตอนเช้าถ้าไม่มีครูควบคุมก็เข้าแถวเป็นระเบียบ

แผนภาพที่ 9 (ต่อ) แผนผังการสร้างภาพในบทเรียนรูปแบบที่ 2
ภาพชุดแสดงพฤติกรรมตัวแบบประกอบคำบรรยายไม่มีการแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบ

ความเมตตาหมายถึงความต้องการที่จะให้ผู้อื่นเป็นสุข
ความกรุณาหมายถึงความต้องการให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ คนที่มี
ความเมตตากรุณา เป็นคนที่มีความต้องการให้ผู้อื่นได้รับ
ความสุขไม่ได้รับความเดือดร้อน การแสดงความเมตตา
กรุณาแสดงได้ทั้งกาย วาจา และใจ เมื่อเรามีความ
เมตตากรุณาต่อกันแล้ว สังคมก็มีแต่ความสงบสุขและทำ
ให้ผู้ให้และผู้รับมีความสุขใจอีกด้วย

8

9

ความกตัญญูคือความรู้สำนึกในคุณงามความดีหรือการกระทำใน
สิ่งที่เป็นประโยชน์ ความกตเวทิตือการกระทำเพื่อตอบแทนบุญคุณ
ของผู้อื่นที่มีต่อเรา อาจกระทำได้ด้วยการใช้สิ่งของ การกระทำ
หรือการใช้คำพูด ความกตัญญูกตเวทิตี เราควรกระทำต่อบิดามารดา
ครูบาอาจารย์ รวมไปถึงสถาบันต่างๆ เช่น บ้าน ครอบครัว โรงเรียน

10

การตรงต่อเวลาคือการทำงานหรือกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งให้ตรง
กับเวลาหรือให้เสร็จตามเวลา เช่นตื่นนอนตรงเวลา มาโรงเรียนทัน
เวลาโรงเรียนเข้า ทำการบ้านส่งครูทันเวลาที่กำหนด การเป็นผู้ที่ตรง
ต่อเวลาย่อมทำงานได้สำเร็จตามเป้าหมาย

11

(F/U) เพลงแล้ว (F/O)

แผนภาพที่ 10 แผนผังการสร้างภาพในบทเรียนรูปแบบที่ 3

ภาพชุดแสดงพฤติกรรมตัวแบบประกอบคำบรรยายที่มีการแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบและเสริมแรง

1

2

3

(F/I) เพลงตื่นเต้น

4

นักเรียน : สวัสดีครับคุณครู ผมมีเรื่องสงสัยมาถามคุณครูครับ
ครู : มีอะไรเหรอปัด ว่ามาสิ

นักเรียน : วันนี้ที่คุณครูสอนเรื่องจริยธรรม ทั้ง 5 ประการ ผมยังไม่เข้าใจคุณครูช่วย

อธิบายเพิ่มเติมให้ผมฟังหน่อยได้ไหมครับ

ครู : อ้อ ได้ซิมาครูจะพาไปดูคำอธิบายจากคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกัน ไหนปัดลองกดปุ่มเดินหน้าดูซิ

5

แผนภาพที่ 10 (ต่อ) แผนผังการสร้างภาพในบทเรียนรูปแบบที่ 3
 ภาพชุดแสดงพฤติกรรมตัวแบบประกอบคำบรรยายมีการแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบและเสริมแรง

6

ความซื่อสัตย์สุจริตคือการกระทำที่ยึดหลักแห่งความยุติธรรม ไม่เอาเปรียบผู้อื่น มีความจริงใจในการปฏิบัติตน ทั้งกาย วาจา และใจ ทั้งต่อหน้าและลับหลัง ซึ่งคนที่มีความซื่อสัตย์สุจริตจะทำให้เกิดความมั่นใจในตนเอง เป็นที่รักใคร่ ไว้วางใจของผู้อื่น

ให้นักเรียนเลือกการกระทำที่ถูกต้อง

ผิดค่ะ

ถูกต้อง

ผิดค่ะ

8

ความมีระเบียบวินัยต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบแบบแผนที่สังคมกำหนด เช่น แต่งตัวตามระเบียบของโรงเรียน มาโรงเรียนให้ทันเวลาที่กำหนด และเคร่งครัดต่อระเบียบต่อหน้าและลับหลัง เช่น เข้าแถวตอนเช้าถ้าไม่มีครูควบคุมก็เข้าแถวเป็นระเบียบ

แผนภาพที่ 10 (ต่อ) แผนผังการสร้างภาพในบทเรียนรูปแบบที่ 3
 ภาพชุดแสดงพฤติกรรมตัวแบบประกอบคำบรรยายมีการแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบและเสริมแรง

9

ให้นักเรียนดูการกระทำต่อไปนี้ เป็นการกระทำในลักษณะ
 จริยธรรมข้อใด

ผิดค่ะ

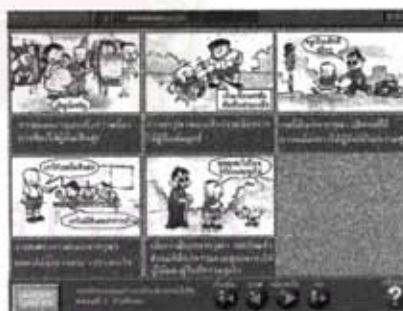

ผิดค่ะ

ถูกต้อง

ความเมตตาหมายถึงความต้องการที่จะให้ผู้อื่นเป็นสุข
 ความกรุณาหมายถึงความต้องการให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ คน
 ที่มีความเมตตากรุณา เป็นคนที่มีความต้องการให้ผู้อื่น
 ได้รับความสุขไม่ได้รับความเดือดร้อน การแสดงความ
 เมตตากรุณาแสดงได้ทั้งกาย วาจา และใจ เมื่อเรามี
 ความเมตตากรุณาต่อกันแล้ว สังคมก็มีแต่ความสงบสุข
 และทำให้ผู้ให้และผู้รับมีความสุขใจอีกด้วย

10

ให้นักเรียนเลือกการกระทำที่ถูกต้อง

11

แผนภาพที่ 10 (ต่อ) แผนผังการสร้างภาพในบทเรียนรูปแบบที่ 3

ภาพชุดแสดงพฤติกรรมตัวแบบประกอบคำบรรยายมีการแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบและเสริมแรง

ผิดค่ะ

ผิดค่ะ

ถูกต้อง

ความกตัญญูคือความรู้สำนึกในคุณงามความดีหรือการกระทำในสิ่งที่
เป็นประโยชน์ ความกตเวทิตือการกระทำเพื่อตอบแทนบุญคุณของผู้อื่นที่
มีต่อเราจากกระทำได้ด้วยการใช้สิ่งของ การกระทำ หรือการใช้คำพูด
ความกตัญญูกตเวทิตะ เราควรกระทำต่อบิดามารดา ครูบาอาจารย์ รวมไปถึง
ถึงสถาบันต่างๆ เช่น บ้าน ครอบครัว โรงเรียน

13

ให้นักเรียนดูการกระทำต่อไปนี้ เป็นการกระทำในลักษณะ
จริยธรรมข้อใด

ผิดค่ะ

ถูกต้อง

ผิดค่ะ

แผนภาพที่ 10 (ต่อ) แผนผังการสร้างภาพในบทเรียนรูปแบบที่ 3

ภาพชุดแสดงพฤติกรรมตัวแบบประกอบคำบรรยายมีการแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบและเสริมแรง

การตรงต่อเวลาคือการทำงานหรือกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งให้ตรงกับเวลาหรือให้เสร็จตามเวลา เช่นตื่นนอนตรงเวลา มาโรงเรียนทันเวลาโรงเรียนเช้า ทำการบ้านส่งครูทันเวลาที่กำหนด การเป็นผู้ที่ตรงต่อเวลาย่อมทำงานได้สำเร็จตามเป้าหมาย

ให้นักเรียนดูการกระทำต่อไปนี้ เป็นการกระทำในลักษณะจริยธรรมข้อใด

ผิดค่ะ

ผิดค่ะ

ถูกต้อง

กิจกรรมการตั้งคำถามให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบ และเสริมแรง

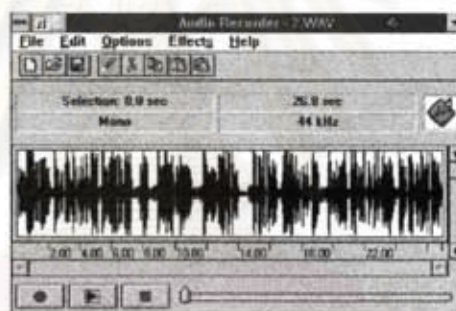
18

(F/U) เพลงแล้ว (F/O)

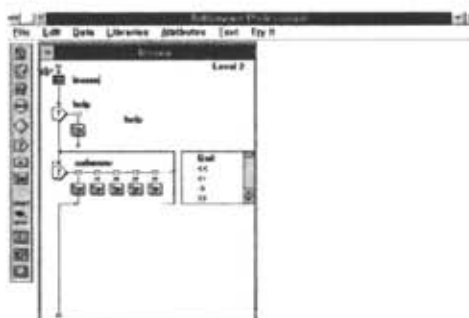
5 บันทึกเสียงบรรยายตามเนื้อหา จำนวน 5 ตอน บันทึกลงในคอมพิวเตอร์ทุกตอนใช้ผู้บรรยายคนเดียวกัน

แผนภาพที่ 11 ภาพแสดงการบันทึกเสียงลงเครื่องคอมพิวเตอร์

6 นำภาพตัวแบบ คำบรรยายและคำถามทั้งหมด มาสร้างโปรแกรมในคอมพิวเตอร์ที่เป็นระบบมัลติมีเดีย พีซี การควบคุมการแสดงผลโดยใช้โปรแกรม Authorware นำโปรแกรมที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

แผนภาพที่ 12 แสดงหน้าจอคอมพิวเตอร์ที่กำลังสร้างบทเรียนด้วยโปรแกรม Authorware

7. นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วทำการทดลองนำร่อง (pilot study) กับตัวแทนกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนจิระศาสตร์วิทยา ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 18 คน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในการเรียน นำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข

แผนภาพที่ 13 แสดงการนำเครื่องมือไปทดลองนำร่องกับกลุ่มตัวแทนกลุ่มตัวอย่าง

8. การสร้างแบบทดสอบ

8.1 ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้รายวิชากลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย หน่วยวิชา
จริยศึกษา

8.2 ศึกษาคู่มือครูและแบบเรียนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย หน่วยการเรียนวิชา
จริยศึกษา ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ

8.3 สร้างตารางโครงสร้างกำหนดเนื้อหาและพฤติกรรมในการวัด รวมทั้งน้ำหนัก
(จำนวนข้อ) ของเครื่องมือ ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 เนื้อหา พฤติกรรมในการวัด และน้ำหนักเครื่องมือ

เนื้อหา	ความจำ	เข้าใจ	นำไปใช้	วิเคราะห์	ประเมิน	รวม (ข้อ)
1. ความซื่อสัตย์สุจริต	1	1	-	2	-	4
2. ความมีระเบียบวินัย	-	1	2	2	-	5
3. ความเมตตากรุณา	-	1	1	1	1	4
4. ความกตัญญูกตเวที	-	2	-	1	-	3
5. การตรงต่อเวลา	-	1	2	1	-	4
รวม	1	6	5	7	1	20

8.4 สร้างแบบทดสอบวัดความเข้าใจ จำนวน 40 ข้อ โดยออกข้อสอบให้กลุ่มเนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย จากนั้นนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม และอาจารย์ผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและภาษาที่ใช้

8.5 นำแบบทดสอบวัดความเข้าใจไปทดลองกับเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เป็นกลุ่มตัวแทนตัวอย่าง ที่มีประสบการณ์ในการเรียนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย หน่วยวิชาจริยศึกษา เพื่อกำหนดเวลาในการสอบ วิเคราะห์หาความยาก อำนาจจำแนก และค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของแบบทดสอบ

แผนภาพที่ 14 แสดงการนำแบบทดสอบวัดความเข้าใจไปทดลองนำร่อง

กับกลุ่มตัวแทนกลุ่มตัวอย่าง

8.6 นำแบบทดสอบที่นักเรียนทำมาแล้วมาตรวจให้คะแนน โดยให้คะแนนข้อที่ถูกต้องข้อละ 1 คะแนน แล้วนำไปวิเคราะห์รายข้อเพื่อหาความยาก (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากอยู่ระหว่าง .20 ถึง .80 และค่าอำนาจจำแนก .20 ขึ้นไป ได้ข้อสอบที่มีค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกตามเกณฑ์จำนวน 20 ข้อ

8.7 นำข้อสอบที่ผ่านการคัดเลือกแล้วนำมาตรวจสอบหาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยนำคะแนนที่ได้ของแต่ละคนในข้อทดสอบทั้งฉบับ มาหาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง โดยวิธีของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน 20 (Kuder - Richardson Formular 20) ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของข้อสอบอยู่ที่ค่า .78

วิธีดำเนินการทดลอง

1. เตรียมสถานที่

จัดห้องคอมพิวเตอร์ของโรงเรียนจิระศาสตร์วิทยา เป็นสถานที่ ที่ใช้ทดลองกลุ่มตัวอย่าง โดยจัดเครื่องคอมพิวเตอร์ระบบมัลติมีเดีย พีซี จำนวน 5 ชุด ใช้ทดลองครั้งละ 5 คน โดยใช้ 1 คนต่อ 1 เครื่อง

แผนภาพที่ 15 การเตรียมห้องคอมพิวเตอร์ที่จะใช้ในการทดลอง

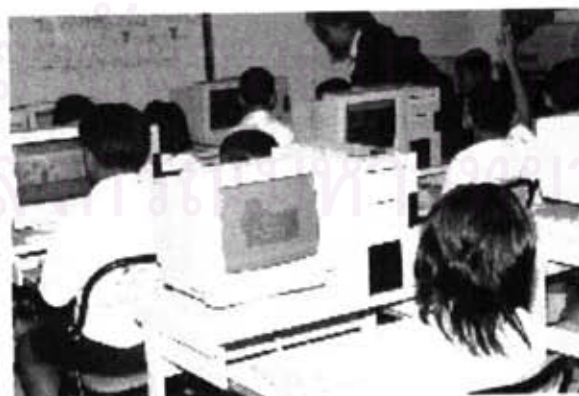

2. วิธีดำเนินการ

2.1 นำนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเข้ารับการทดลองทีละกลุ่ม กลุ่มละ 20 คน โดยแบ่งเป็นชุด ชุดละ 5 คน แต่ละชุดใช้เวลาในการทดลองประมาณ 20 นาที

2.2 ก่อนดำเนินการทดลอง เมื่อกลุ่มตัวอย่างเข้าประจำที่เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยอธิบายชี้แจงให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจถึงขั้นตอนการทดลอง ให้กลุ่มตัวอย่างได้ทดลองใช้คอมพิวเตอร์ก่อนโดยได้จัดเตรียมโปรแกรมแนะนำการใช้คอมพิวเตอร์ เพื่อให้เด็กได้ฝึกการใช้ เครื่องคอมพิวเตอร์จากนั้นจึงเริ่มการทดลองจริง

แผนภาพที่ 16 การฝึกใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ของกลุ่มตัวอย่างก่อนการดำเนินการทดลอง

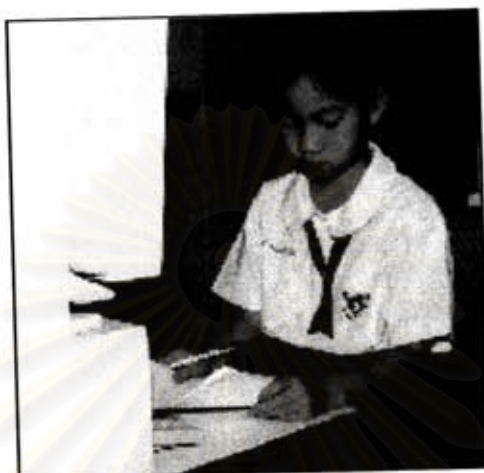

2.3 เริ่มการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง โดยแยกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

2.3.1 ทุกกลุ่มให้ทำแบบทดสอบก่อนเรียน ใช้เวลาทำแบบทดสอบ 15 นาที

แผนภาพที่ 17 แสดงภาพการทำแบบทดสอบก่อนการเรียนรู้

2.3.2 กลุ่มควบคุม เรียนจากภาพชุดประกอบคำบรรยายโดยไม่มีภาพแสดงพฤติกรรม
ตัวแบบ โดยใช้เวลาประมาณเรียน 20 นาที

แผนภาพที่ 18 แสดงภาพการทดลองกลุ่มควบคุม

2.3.3 กลุ่มทดลอง 1 เรียนจากภาพชุดแสดงพฤติกรรมตัวแบบประกอบ
คำบรรยายไม่มีการแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบ โดยใช้เวลาเรียนประมาณ 20 นาที

แผนภาพที่ 19 แสดงภาพการทดลองกลุ่มทดลอง 1

2.3.4 กลุ่มทดลอง 2 เรียนจากภาพชุดแสดงพฤติกรรมตัวแบบประกอบ
คำบรรยายมีการแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบและมีการเสริมแรงจากกิจกรรมเสริมการเรียนรู้
โดยใช้เวลาเรียนประมาณ 20 นาที

แผนภาพที่ 20 แสดงภาพการทดลองกลุ่มทดลอง 2

2.3.5 ทุกกลุ่ม ทำแบบทดสอบหลังเรียน ใช้เวลาทำแบบทดสอบ 15 นาที

แผนภาพที่ 21 แสดงภาพการทำแบบทดสอบหลังเรียน

2.4 ตรวจกระดาษคำตอบของนักเรียนทั้งแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน ถ้าตอบถูกได้ข้อละ 1 คะแนน ตอบผิดไม่ได้คะแนน คะแนนเต็ม 20คะแนน นำคะแนนที่ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม มาวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน
2. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) เพราะกลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 3 กลุ่ม และถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะตรวจสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ เพราะขนาดของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มมีจำนวนเท่ากัน